

[Industriministeren]

Under mine forhandlinger har jeg også gjort gældende, at vi ikke kunne se, hvordan i alverden det kan gøres, for i samme øjeblik man tillod en eller anden repræsentant for forbrugerinteresserne at komme med i udformningen, ville en række andre interessegrupper straks møde op og være med, f.eks. handelen, arbejdsmarkedets parter, industrien, landbruget m.fl.; det er også en afgørende forskel.

Jeg er på regeringens vegne særdeles tilfreds med, at vi nu får en bred opbakning bag det dagsordensforslag, som er fremsat, og jeg er sikker på, at det vil være muligt for industriministeriet at udarbejde en lovgivning vedrørende de forskellige betalingssystemer, som knytter sig til købekort, kreditkort og kontokort. Jeg tror, det er nødvendigt, at det er tiltrængt.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal takke industriministeren endnu en gang, for det er jo rigtigt, at de, der nu stemmer for dette dagsordensforslag, ikke kan påstå, at de er imod indførelsen af Dankortet. De går ind for indførelsen af Dankortet, deri er jeg enig med industriministeren. Det er det, det handler om.

For det andet vil jeg sige, at vi alle sammen ønsker lovgivning på området, vi er i socialistisk folkeparti bare modstandere af det store, centraliserede, bureaukratiserende kort. Det er også det, der fremgår af vores dagsorden.

Anden næstformand (Mette Madsen):

En sidste kort bemærkning til hr. Askjær Jørgensen.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Det er kun en kort stemmeforklaring. Vi stemmer aldeles ikke imod nogen af dagsordenerne, fordi vi er imod Dankortet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af Lissa Mathiasen (S), Collet (KF), Sønderby (V),

Hahn (CD), Janne Normann (RV) og Inge Krogh (KrF) (se foran)

vedtoges med 91 stemmer mod 7; 11 stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden af Lilli Gyldenkilde (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og om ophævelse af lov om begrænsning af løn under sygdom. (Ophævelse af karensdag og forkortelse af arbejdsgiverperioden).

Af Inge Fischer Møller (S) m.fl.

(Fremsat 9/2 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Socialministeren (Palle Simonsen):**

Da vi for ikke engang en uge siden sidst drøftede karensdagen her i folketinget, mener jeg, at jeg fik slået 100 pct. fast, at lovgivningen om en karensdag omfatter alle lønmodtagere. Men for at der ikke skal være nogen tvivl, vil jeg da gerne gentage, at det er hensigten med lovgivningen, at karensdagen også i praksis håndhæves over for alle lønmodtagere, og jeg vil gerne endnu en gang stærkt opfordre private virksomheder til at administrere karensdagen i overensstemmelse hermed.

Det foreliggende lovforslag bygger hovedsagelig på den antagelse, at mange virksomheder ikke vil lade lønmodtageren betale for første sygedag. Jeg ved ikke, hvor forslagsstillerne har deres viden fra, og den er i hvert fald ikke i overensstemmelse med, hvad jeg har fået oplyst fra Dansk Arbejdsgiverforening, som gennem mange samtaler med medlemmer af foreningen har fået et klart indtryk af, at det er den helt almindelige regel, at karensdagsbestemmelsen vil blive efterlevet.

I bemærkningerne til lovforslaget siges det, at det navnlig er de svageste grupper,

[Socialministeren]

der bliver ramt af karensdagen. Det er jeg overhovedet ikke enig i. Da lovgivningen som mange gange før nævnt omfatter alle lønmodtagere i forhold til deres indkomst, kommer de lavest lønnede til at betale mindre for første sygedag end de højest lønnede. Dermed finder jeg, at karensdagen er en socialt set rimelig besparelse. På den baggrund forstår jeg slet ikke, at forslagsstillerne tør tage ansvaret for at stille forslag om ophævelse af en lovgivning, der indebærer så store besparelser på en socialt rimelig måde.

Jeg må i den forbindelse minde om, at der her i folketinget er bred enighed om, at det er nødvendigt med offentlige besparelser også på de sociale budgetter. Således var også den socialdemokratiske regering i sin tid, inden den gik af, langt inde i overvejelser om besparelser på det sociale område. Hvis forslaget om at afskaffe karensdagen blev vedtaget, måtte vi forsøge at skaffe tilsvarende store besparelser inden for andre områder af den sociale lovgivning. I den forbindelse kan jeg for en ordens skyld sige, at jeg ville være modstander af, at man skulle spare på ydelserne til pensionister, handicappede eller andre tilsvarende grupper. Derfor mener jeg ikke, at det er et rimeligt forslag.

I anledning af forslagens bemærkninger om at anvende en feriedag til dækning af karensdagen skal jeg fremhæve, at der alene er tale om en mulighed, som lønmodtageren kan benytte, hvis hun eller han ønsker det. Hvis man foretrækker at holde sin ferie ubeskåret, er der altså ingen, der kan tvinge én til at bruge en feriedag på denne måde.

Om mulighederne for at blive fritaget for karensdagen skal jeg henvise til, at lovgivningen jo indeholder undtagelsesbestemmelser i tilfælde af kronisk eller langvarig sygdom, tilbagefald og arbejdsskader.

Jeg er bekendt med, at LO har udsendt et cirkulære om mulighederne for at få dagpenge i tilfælde af arbejdsskader. I den forbindelse skal jeg blot nævne, at det i tilfælde af arbejdsskade er en forudsætning for at få dagpenge på første fraværdsdag, at der er tale om en arbejdsskade, der er omfattet af lovgivningen om arbejdsskadeforsikring. Det er imidlertid ikke en betingelse, at arbejdsskaden giver anledning til erstatning eller er anmeldt til forsikringsselskabet eller sikringsstyrelsen.

I sikringsstyrelsens cirkulære af 23. december 1982 er det forudsat, at spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om en arbejdsskade, normalt afklares mellem arbejdsgiver og lønmodtager. Hvis der er uenighed, kan sagen forelægges for det sociale udvalg, som udbetaler forskud, når det skønnes, at det er uberegtiget, at arbejdsgiveren har undladt at betale. Der vil derfor kun være grundlag for at udbetale forskud, hvis det er klart underbygget, at der er tale om en arbejdsskade, og det vil i praksis sige i tilfælde af arbejdsulykke. Den endelige afgørelse af spørgsmålet om retten til dagpenge træffes af dagpengeudvalget.

Jeg kan nok undre mig lidt over, at LO har ønsket at udsende et sådant cirkulære, der for at sige det mildt anlægger en meget vidtgående fortolkning af begrebet arbejdsskade. Hvis formålet er at skabe administrativt kaos, må jeg på det bestemteste tage afstand fra denne måde at undergrave en lovgivning på.

Jeg skal tilføje, at Dansk Arbejdsgiverforening er i gang med at ændre sin fraværstatistik, som jeg også oplyste under spørgetiden sidste onsdag, således at det i slutningen af året bliver muligt at danne sig et overblik over, hvordan karensdagen administreres i praksis.

Jeg kan naturligvis ikke gå ind for det foreliggende lovforslag, men jeg agter at følge udviklingen meget nøje med henblik på eventuelle justeringer og tilpasninger, hvis der skulle vise sig at være behov herfor.

Mette Groes (S):

Som idé er karensdagen ubehagelig, ubehagelig, fordi den hviler på mistillid til lønmodtageren og en forventning om, at han nok pjækker og ikke er rigtig syg. Det, vi ved om disse ting, er, at Danmark ligger lavt i forhold til andre lande i gennemsnitlig sygelighed, og at sygeligheden falder. Vi ved endvidere, at folk går på arbejde, selv om de føler sig sløje. Over en tredjedel har mindst én gang i kvartalet været på arbejde, hvor de burde være blevet hjemme. Endelig ved vi, at 3,8 pct. af kvinderne har mindst ét sygefravær pr. kvartal på grund af sygdom hos deres børn. Mistanken om, at de danske lønmodtagere er slemme til at pjække, er altså ikke særlig godt begrundet.

[Mette Groes]

Men ikke alene er karensdagen som moralsk foranstaltning urimelig, den er det også som spareforanstaltning. Regeringen har oplyst, at man regner med at spare 750 mill. kr. på karensdagen og 415 mill. kr. på forlængelsen af arbejdsgiverperioden, men allerede nu strømmer det ind med meddelelser om arbejdsgivere, der ikke vil være med. Det drejer sig om så store virksomheder som Novo, Texas Instruments, Weston Tæppefabrik, EDB-firmaet NCR, Faxe Bryggeri, Ferrosan, Børsen og Niro Atomizer.

Arbejdsgiverne giver som begrundelse, at loven er et tilbageskridt og vil ødelægge de gode forhold på virksomheden. Desuden klager de over det administrative besvær, der er forbundet med ordningen.

LO oplyser, at man regner med, at 40 pct. af alt sygefravær skyldes arbejdsskader, som jo er undtaget fra loven. Glider 40 pct. af førstesygedagene ud af beregningerne, og vil et stort antal arbejdspladser ikke være med, er der ikke meget at hente økonomisk for regeringen.

Loven er altså urimelig både som moralsk foranstaltning og som spareidé, men det er den også ud fra en ligestillingstankegang. Det viser sig nemlig, at en række virksomheder har tænkt sig at friholde deres cheffunktionærer fra karensdagsbestemmelsen, mens alle andre skal holde sig den efterrettelig. Det kan ikke være meningen at lade en lov træde i kraft, som man på forhånd ved vil ramme de svage og friholde de stærke.

Det fremgår af socialstyrelsens cirkulære, at man vil kunne bruge en afspadserings- eller en restferiedag til at kompensere for en karensdag. Det fremgår af arbejdsministerens svar på spørgsmål 44 fra arbejdsmarkedsudvalget, at hun ikke finder, det strider mod ferielovens ånd, at en lønmodtager benytter sig af den mulighed, der findes i ferieloven, for efter aftale at placere enkelte restferiedage således, som den enkelte lønmodtager finder det mest formålstjenligt.

Men i ferielovens § 23 står der, at enhver aftale, hvorved der gives afkald på den i loven hjemlede ret til ferie, er ugyldig, og jeg forstår derfor ikke dette svar, og jeg forstår heller ikke socialministeren. For mig at se kan der ikke være nogen tvivl om, at ferieloven skal beskytte lønmodtagerens ferieret, og at det aldrig har været hensigten, at et social-

ministerielt cirkulære eller et arbejdsminister-svar skulle kunne udhule denne ret.

De radikale har været meget opbragte over forskelsbehandlingen på de virksomheder, der ville friholde cheffunktionærer, men lade alle andre betale deres karensdag, og det har de været med rette. Sådan så det ud sidste lørdag, men allerede i onsdags mente fru Lone Dybkjær, at man burde vente et halvt år, før man tog stilling til, om loven nu også var så slem.

Jeg vil indstændigt opfordre de radikale til at tilslutte sig vort lovforslag i dag. Vi har rigeligt med oplysninger til at være klar over, at den gældende lov er urimeligt diskriminerende over for specielt småbørnsfamilier og enlige forsørgere uden sikring ved børns sygdom, at den hviler på uberettiget mistillid til lønmodtagernes reelle sygelighed, at den ikke vil indbringe de penge, regeringen regner med, at den er en hård økonomisk belastning især for de mindre arbejdsgivere, at den for-sinker de syge lønmodtageres revalidering, og at den straffer de svage lønmodtagere og friholder de stærke.

Det lykkeligste ville være, om samtlige folketingets partier ville indse, at et flertal herinde har fået vedtaget en lov, som ikke tjener sit udtalte formål: at spare, men til gengæld er til gene for såvel arbejdsgivere som de svageste lønmodtagere.

Agnete Laustsen (KF):

Det hører – heldigvis må jeg vel sige – til sjældenhederne, at vi behandler lovforslag om ophævelse af en lov, som end ikke er trådt i kraft. Naturligvis skal det være muligt at gøre det, for forudsætningerne kan jo ændre sig så væsentligt, at det ville være direkte forkert ikke at ændre eller eventuelt tilbagekalde en endnu ikke gennemført lov. Men i det her foreliggende tilfælde er der intet sket, siden loven blev vedtaget den 16. oktober 1982, ud over at vi nu står 14 dage før dens ikrafttræden.

Den debat, vi havde sidste onsdag i forbindelse med fru Lone Dybkjærs spørgsmål, bekræftede også til fulde, at en diskussion om lovens konsekvenser såvel i henseende til den enkelte lønmodtager som til virksomhederne i dag kun kan bygge på antagelser, gætterier, formodninger afvejet efter hver enkelts politiske temperament, men nogen

[Agnete Laustsen]

sikker viden og erfaring kan vi tidligst få om det halve år, som socialministeren oplyste han ville vente af hensyn til statistikker fra bl.a. Arbejdsgiverforeningen.

Vi kan derfor fra konservativ side ikke støtte forslaget, som efter vor opfattelse er et rent politisk paradenummer på nuværende tidspunkt, og jeg ønsker ikke at gentage hele den debat, vi havde ved lovens vedtagelse, hvor vores synspunkter kom klart frem.

Vi ønsker loven sat i kraft, men skulle den medføre konsekvenser, som vi ikke har påregnet, må det naturligvis være en ansvarlig regerings opgave at rette den, så loven kommer til at virke efter sin hensigt.

Må jeg til slut sige, at vi på det skarpeste tager afstand fra den kampagne, LO lægger op til, med direkte opfordring til ulovlig omgåelse af loven ved anmeldelse af falske arbejdsskader. Jeg er glad for, at også fru Lone Dybkjær i sit udmærkede presseindlæg i dag indtager samme holdning og rejser det meget centrale spørgsmål, som vi unægtelig er kommet til at stå over for nogle gange, nemlig om det er organisationerne eller folketinget, der skal lovgive. Vi er ganske enige med fru Lone Dybkjær: naturligvis er det folketinget, og jeg finder LOs provokation i denne sag nedbrydende for vor retsbevidsthed og aldeles uansvarlig.

Hans Jørgen Holm (V):

Når venstre er gået ind i denne lovgivning, er det for at opnå offentlige besparelser. Ministeren vil følge udviklingen, og det er vi tilfredse med. Vi får så se, om ikke folkesundheden bliver forbedret.

Jeg skal derfor blot henvise til socialministerens kommentarer til socialdemokratiets forslag og afvise forslaget.

Agerschou (SF):

SF tog skarpt afstand fra indførelsen af karensdagen, da lovgivningen blev behandlet og vedtaget i folketinget i oktober 1982. Vores modstand er ikke blevet mindre siden da. Vi mener stadig, at karensdagen er udtryk for et ønske om at lægge skat på sygdom og udtryk for en åben og erklæret mistillid til lønmodtagerne.

Helt grotesk bliver det nu, hvor flere virksomheder har meddelt, at de ikke ønsker at bruge karensdagen, men stadig vil yde løn på

den første sygedag til deres medarbejdere. Det vil med andre ord sige, at spørgsmålet om, hvorvidt man som lønmodtager bliver omfattet af karensdagen, er helt afhængigt af, hvor man er ansat. På én virksomhed kan man blive trukket i løn ved den første sygedag, mens man i virksomheden lige ved siden af slipper for denne sygdomsafgift.

Der har også været eksempler fremme i debatten på, at kun det menige personale i en virksomhed i praksis vil blive omfattet, medens de, der befinder sig i højt lønede stillinger, kan gå fri.

Med vanlig sans for at bevæge sig på kanten af det lovlige har socialministeren foreslået lønmodtagerne at bruge en feriedag, når man er syg; så slipper man for karensdagen. Det mener socialministeren vistnok er et meget favorabelt tilbud. Vi andre mener, at det strider mod ferieloven. Så vidt jeg har forstået, vil LO anlægge en retssag for at få afklaret dette problem. I SF er vi ikke i tvivl: socialministerens forslag er lovstridigt.

Nu har socialministeren som bekendt ikke større respekt for retsmyndigheder som højesteret, den sociale ankestyrelse o.lign. Hvis retsmyndigheder konstaterer, at socialministeriet har en ulovlig praksis, laver socialministeren bare loven om, hvis han da ellers kan skaffe sig flertal, og så længe de radikale er tungen på vægtskålen, lader det sig nok gøre. Med andre ord, hvis retsmyndighederne giver LO ret, vil socialministeren, hvis jeg kender ham ret, blot få arbejdsministeren til at lave ferieloven om.

Socialdemokratiet har nu fremsat et lovforslag, der ophæver karensdagen, og det kan vi naturligvis kun støtte. Det undrer os dog lidt, at forslagsstillerne bruger ca. 1/3 af bemærkningerne til at begræde den udgift, erhvervslivet får, fordi et antal virksomheder af sig selv har besluttet ikke at bruge karensdagen. Det fremgår nærmest som et hovedargument for socialdemokratiet til at foreslå loven ophævet.

I SF synes vi, at karensdagen skal afskaffes, fordi der er tale om en skat på lønarbejders sygdom, og det er det, vi opfatter som helt urimeligt.

Knud Lind (FP):

Da socialdemokratiet i utide smed regeringsansvaret fra sig og firkloverregeringen

[Knud Lind]

trådte til, udtalte hr. Anker Jørgensen og hr. Heinesen, at socialdemokratiet ville optræde som et ansvarligt og loyalt oppositionsparti. Socialdemokratiet har desværre langtfra indfriet løfterne og forsøger her på en lidt kværlulantisk, surmulende måde at tilsidesætte demokratiet og flertallets vilje ved at fremsætte et lovforslag, der skal forkaste et netop vedtaget lovforslag, endnu før tryksværten er blevet tør, og endnu før man har set lovgivningen fungere i praksis.

I Aktuelt for i dag skriver man, at der er flertal for socialdemokratiets lovforslag nr. L 148, hvis de radikale går med. Socialdemokratiet går åbenbart ud fra det gamle ord-sprog om, at gammel kærlighed ruster ikke. Skal man imidlertid tro fru Lone Dybkjærs udtalelse i TV-Avisen i går aftes, vedstår det radikale venstre ansvaret for regeringens besparelsesforslag, der går ud på, at alle lønmodtagere selv skal betale for den første sygedag.

Denne udtalelse faldt i går aftes, men nu kan natten selvfølgelig være lang for et radikalt folketingsmedlem, og derfor vil det være rart at få konstateret, om det radikale venstre stadig står ved sit ord.

De radikale er usikre, skriver Aktuelt i dag. Det er fremskridtspartiet ikke. Vi står ved det ord, vi har givet tidligere.

LO har tordnet imod, at lønmodtagerne selv skal betale for den første karensdag. Paradoksalt nok kan man læse i aviserne i dag, at LO har købt Absalons Gård på Rådhuspladsen for 37 mill. kr., og underskuddet skal betales af LO-medlemmernes kontingent. På den ene side poster man 37 mill. kr. ud, og på den anden side klynker man over at skulle betale for den første sygedag, selv i en tid med 70 mia kr. i underskud på finansloven.

Lovgivningen vedørende karensdagen var en del af de samlede lovændringer vedrørende arbejdsmarkedet. Man indførte én karensdag for samtlige ansatte, såvel arbejdere som funktionærer. Loven havde på dette felt to hensigter; den ene var at indskrænke ikke strengt nødvendig forsømmelse, hvor vor tidligere ordfører, hr. Lawaetz, har henvist til f.eks., at sygeligheden rent statistisk var tre gange større på mandage og dobbelt så stor på fredage.

I vor arbejdsmarkedspolitik har vi i fremskridtspartiet ønsket indførelse af to karens-

dage, hvilket bl.a. ville medføre en besparelse for erhvervslivet. Vi stemte derfor for den nu indførte ene karensdag. Det skal imidlertid bemærkes, at der til gengæld for denne karensdag i den anden ende blev indført en fordyrelse for arbejdsgiverne, idet ansvarsperioden eller arbejdsgivernes betalingsperiode for sygdom blev udvidet fra 5 til 13 uger. Man regner med, at disse ændringer økonomisk nogenlunde vil ophæve hinanden.

Der har været en del debat om denne karensdag, og debatten er startet med, at visse firmaer har givet udtryk for, at de ikke vil overholde denne lovbestemmelse, og der findes ikke i loven midler til at tvinge dem. Det har ligeledes været fremført, at overordnede funktionærer i visse tilfælde ikke skulle have fradrag, under henvisning til, at den arbejdsbyrde, der var pålagt dem, ikke blev båret af andre, medens de var syge, så de blot skulle arbejde det mere ved tilbagekomsten til deres arbejdsplads.

En af de fremherskende økonomiske fordele var, at de i den offentlige sektor ca. 900.000 ansatte også selv skulle betale en karensdag, hvilket selvsagt ville medføre en virkelig stor besparelse på lønkontoen.

Det, socialdemokratiet nu foreslår i lovforslag nr. L 148, er stort set en tilbagevenden til den tidligere gældende lovgivning på dette område. Sagt på en anden måde: man vil lade den besparelse, der løseligt er udregnet til ca. 1 mia kr., bortfalde. Da denne lovgivning netop var led i regeringens spareforslag, som efter vor opfattelse skulle have været væsentlig hårdere, dersom det virkelig skulle hjælpe, er det naturligvis ulogisk at ophæve denne lovgivning.

Min taletid er udløbet og jeg skal derfor senere komme tilbage med nogle enkelte, helt specifikke spørgsmål bl.a. til socialministeren.

Grethe Lyngs (CD):

Da centrum-demokraterne medvirkede til gennemførelse af karensdagen, var det ud fra nødvendigheden af at spare på det sociale område. Der er her tale om den største besparelse, nemlig på 1,4 mia kr.

CD ønsker ikke at ændre på dette og kan ikke forestille sig, hvor pengene ellers skal hentes fra.

[Grethe Lyngs]

Om arbejdsgiverne i enkelte firmaer efter aftale med de ansatte betaler karenssdagen, tager vi i centrum-demokraterne meget let, for det ændrer jo ikke statens besparelse på 1,4 mia kr. Skulle LOs cirkulære om, hvad der forstås ved arbejdsskader, vise sig at medføre en omgåelse af loven, vil vi fra CDs side henstille til socialministeren, at ministeren retter på forholdene.

CD kan ikke medvirke til gennemførelse af det foreliggende lovforslag.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil starte med den bemærkning til hr. Knud Lind, at jeg faktisk ikke tror, jeg vil svare ham mere, fordi jeg gang på gang har oplevet, at uanset hvad jeg svarer hr. Knud Lind, lykkes det mig ikke at få svaret til at trænge ind, og jeg kan tilføje, at nætterne vil jeg under ingen omstændigheder drømme om at bruge på det.

I øvrigt kan jeg takke for den sædvanlige socialdemokratiske omsorg for det radikale venstre. Den er nu som tidligere stort set manifesteret ved dårlig omtale, men hvis socialdemokratiet på et eller andet tidspunkt ville omtale det radikale venstre anderledes, kunne det godt være, at det kunne tjene et formål i det lange løb. Men der er i og for sig ikke noget nyt i det. Ser jeg på den måde, som socialdemokratiet bl.a. ved sin statsminister har yndet at omtale det radikale venstre, må jeg sige, at situationen er stort set den samme, som den altid har været.

I øvrigt synes jeg – men nu har hr. Ager-schou jo været inde på det – at det er et ret usselt forslag med hensyn til bemærkninger. Hvis man endelig vil fremsætte forslag om forkastelse af et lovforslag, som lige er blevet vedtaget, kunne man godt gøre sig en anelse mere ulejlighed med bemærkningerne. Under alle omstændigheder forekommer de mig at være temmelig hykleriske.

Så var fru Mette Groes inde på, at karenssdagen var et udtryk for mistillid til lønmodtagerne i retning af, at de var slemme til at pjække den. Nej, fru Mette Groes, der er ikke tale om nogen mistillid til lønmodtagerne. Der har heller aldrig fra min side været nævnt noget som helst om mistillid til lønmodtagerne. Forskellige har i pressen sagt, at der ikke bliver tale om besparelser, fordi lønmodtagerne under alle omstændigheder vil

tage nogle dage ekstra. Det er jeg gået imod, for hvis man ikke gjorde det, ville der virkelig for alvor være tale om mistillid til lønmodtagerne.

Det, der her er tale om, er nogle besparelser og så at finde en eller anden måde at foretage disse besparelser på, som ikke bare rammer mindre og små grupper, der ikke har nogen fortalere.

Det kan godt være, at der vil være nogle forskelle på arbejdsmarkedet. Som fru Mette Groes også har været inde på, vil nogle virksomheder lade være med at have karenssdagen, og andre vil ikke. Den gælder for alle, men vi har aldrig kunnet forhindre virksomheder i at give nogle medarbejdere nogle personalegoder, som andre virksomheder ikke havde, og det har mig bekendt ikke været socialdemokratiet imod, når det skete.

Så er der det spørgsmål, vi diskuterede i onsdags, men det skal jeg ikke komme ind på. Det er rigtigt, at vi var opbragte over, at det var sådan, at cheffunktionærer ikke ville få en karenssdag, mens andre ville få det, og jeg håber meget, at debatten i onsdags har ført til, at det ikke vil forekomme. Men det kan vi ikke vide; det ved vi faktisk først, når vi har set, hvordan loven kommer til at virke.

Så er der spørgsmålet om LO og deres arbejdsskader, som jeg i artiklen i Politiken i dag har været inde på nogle principielle synspunkter om. Selv i LOs eget interne cirkulære siger de, at de ved ikke noget om, hvor mange af de sygdomsfravær der forekommer, der skyldes arbejdsskader. De siger, at socialforskningsinstituttets undersøgelser kan give et fingerpeg om, at det er mellem 20 og 40 pct. Det er allerede herinde, uden at man ved noget om det, blevet til 40 pct. Men selv LO erkender altså, at de faktisk ikke ved noget om det.

Jeg synes i øvrigt, at det, LO gør ved at gribe til disse metoder, er meget farligt. Ikke så meget, fordi det, som jeg siger, så er et spørgsmål, om det er folketinget eller organisationerne, der lovgiver, som fordi jeg mener, de derved skader deres egen sag, når det gælder arbejdsmiljøet. Hvordan vil man nogen sinde kunne tage en diskussion om arbejdsskader alvorligt, når man har været udsat for en reaktion af den art, som vi her har været udsat for?

[Lone Dybkjær]

Jeg vil gerne understrege, at karensdagen ikke har groet i vores have. Vi har sagt ja til den, fordi der var 1½ mia kr. i besparelser, og fordi vi finder, det er nødvendigt at foretage nogle besparelser på de offentlige budgetter. Netop det forhold, at karensdagen vil påvirke mange, betyder selvfølgelig også, at mange reagerer, og jeg synes nok, at noget af det problematiske i dette her er, at det viser sig, at vi kan komme i den situation, at vi i virkeligheden kun kan ramme de svageste, fordi de svageste ikke har nogen fortalere, fordi det altså er sådan, at det, vi foretager os herinde, i virkeligheden vil blive boykotet, hvis der er tale om stærke organisationer.

Jeg skal til slut sige, at karensdagen er regeringens forslag. Regeringen har ansvaret for, at grundlaget for loven er i orden, at der er tale om besparelser, at der ikke vil blive tale om en stor administration, og at den vil virke for alle.

Vi har taget og tager fortsat et medansvar under disse forudsætninger. Brister de, kan der selvfølgelig opstå en ny situation.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg skal ikke specielt blande mig i fru Lone Dybkjærs nætter, heller ikke i de natlige mareridt, der måtte være, men når jeg nævner spørgsmålet om tvivl, er det, fordi man i dag i dagspressen kunne læse, at der var tvivl om de radikales stilling, og jeg vil derfor spørge fru Lone Dybkjær, om det er således, at hele gruppen står bag fru Lone Dybkjær i netop dette spørgsmål. Kan vi få et helt konkret svar på det? Det ville være rart at vide, for vi har tidligere – det er jo ikke noget førstegangstilfælde – oplevet, at det radikale venstre er som et siv i vinden.

Tinning (VS):

Jeg synes egentlig, at det klædte det radikale venstre langt bedre, dengang fru Lone Dybkjær åbent sagde, at dette her drejer sig om at få nogle besparelser, og så i øvrigt helt lod være med at forsøge at argumentere for rimeligheden af det, for det kan man jo ikke. Vi ved, at socialministeren vedholdende, og hver gang der er lejlighed til det, vil komme op og gentage det samme pladder med søvn-gængeragtig sikkerhed, som han har startet denne debat med, men jeg synes ikke, at det

radikale venstre skulle være med på den galje.

Socialministeren vil f.eks. fortælle os, at hensigten med denne lovgivning er, at den skal ramme alle. Vi ved godt, at det gør den ikke, det er fakta, og det er fakta kendt af langt de fleste. Der vil være virksomheder, hvor karensdagen ikke gælder. Der vil være nogle virksomheder, hvor den gælder for nogle medarbejdergrupper, men hvor den ikke gælder for andre medarbejdergrupper. Der vil være andre steder, hvor det mere eller mindre illegalt via snyd bliver sådan, at nogle bliver ramt og andre ikke bliver ramt.

Hr. Waldorff fra VS nævnte eksemplet med de højere læreanstalter, hvor enhver jo kan sige sig selv, at lektoren, professoren og adjunkten vil blive ramt langt færre gange end den laborant, med hvem der er fremmedkontrol på grund af vedkommendes arbejde. Det undlod socialministeren overhovedet at kommentere, og det er selvfølgelig, fordi det er soleklart, at dette her ikke vil ramme alle. Jeg ved godt, at det er socialministerens hensigt, men enhver, der har fulgt lidt med i socialpolitik, ved også, at den virkelige socialpolitik og socialministerens hensigter mildt sagt er to vidt forskellige ting.

Så siger socialministeren også en gang imellem, at dette her er meget socialt, fordi det rammer alle. Ja, selvfølgelig er det rigtigt, som socialministeren siger, at en dagløn for en lavtlønnet er et mindre beløb end en dagløn for en højt lønnet, det er nærmest matematik for begyndere. Men vi ved jo også – og det kan socialministeren få bekræftet – at der er en sammenhæng imellem lønniveau og arbejdsforhold, ligesom der er en sammenhæng imellem arbejdsforhold og sygelighed. De dårlige levevilkårscirkler, eller hvilket udtryk man godt vil benytte sig af, viser krystalklart, hvis man vil undersøge sagen, at de, der i forvejen er socialt mest presset, også er dem, der har den højeste sygelighed. Det er der ikke noget som helst underligt i for de mennesker, der har en smule social indsigt. Men det er da muligt, at socialministeren stadig ikke har fattet det.

Tilbage er der sådan set kun at sige i forhold til det radikale venstre, at det, der er interessant, er, om besparelsen holder eller ikke, for det mener jeg egentlig er det eneste argument, det radikale venstre er gået ind med. Alt andet er jo almindeligt ordgyderi,

[Tinning]

som jeg egentlig synes vi skulle overlade til socialministeren.

Når vi taler om, at sygefraværets mønster formentlig vil ændre sig, er det ikke noget, som kun vi har fundet på, for jeg er selvfølgelig enig i, at hvis en tilfældig ordfører fra et eller andet lille ekstremistisk parti skulle finde på at rejse en eller anden påstand, kan man med god ret sige: ja men jøsses dog, de skal jo også have noget at hygge sig med; men når personalechefen i et større EDB-firma ytrer sig om den samme ting, er der måske grund til at lytte efter. Vedkommende siger – i øvrigt i overensstemmelse med, hvad vi har sagt, og hvad forskellige forskningsrapporter også har gættet på – at hvis man indfører en karensgang, sker der meget nemt det, at sygefraværet ændrer sig, simpelt hen fordi folk bliver tvunget til i nogle tilfælde at tage en ekstra dag, og fordi folk i øvrigt i andre sammenhænge vil gøre det, og det synes jeg er interessant i forhold til det radikale venstre.

Jeg vil slutte med nogle konkrete spørgsmål til socialministeren. Socialministeren siger, at vi henimod slutningen af året formentlig har et overblik bl.a. med baggrund i Dansk Arbejdsgiverforenings nye fraværstatisikker, som – og det er sådan rigtigt ministersprog – eventuelt kan give anledning til visse justeringer eller præciseringer, vi måtte finde nødvendige. Jeg vil gerne vide to ting: hvornår er slutningen af året? For der optræder både begreberne ½ år og slutningen af året i disse diskussioner, og der er en stor forskel på september og november/december. Jeg vil også godt vide, hvad det er for justeringer eller præciseringer, man kunne forestille sig.

Fru Agnete Laustsen siger, at det kan blive nødvendigt med nogle justeringer, hvis der skulle vise sig nogle konsekvenser, vi ikke har påregnet. Jeg synes, det kunne være godt, om fru Agnete Laustsen ville fortælle, hvad det er for nogle konsekvenser, vi ikke har påregnet, som kunne vise sig, for betyder det, at netop alle de konsekvenser, som socialministeren påstår ikke vil være der, alligevel er der, og at alle de hensigter, socialministeren beskriver – jeg ved ikke engang til hvilket formål – er og bliver aldeles ude af trit med virkeligheden? Det er ikke noget nyt, når socialministeren ytrer sig, men jeg synes, det er vigtigt, at vi får at vide, hvad det er for

eventuelle ændringer, man i givet fald overvejer, og hvad det er, der skulle kunne vise sig. Er det, der skulle vise sig, at denne ordning ikke rammer alle? Er det, at det eventuelt skulle gå op for enten fru Agnete Laustsen eller socialministeren, at dette her ikke er en social ordning? Eller hvad er det, der kunne ske, som kunne få én til at overveje nogle ændringer, og i givet fald hvilke?

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti må gå imod det foreliggende lovforslag. Det er vedtaget af folketinget, at alle lønmodtagere skal have én karensgang. En del lønmodtagere har tidligere haft karensgange, men for visse funktionærgrupper og tjenestemænd er det noget nyt. Men netop dette gør vel, at man må regne med, at loven rammer socialt rimeligt og retfærdigt, uden social slagside. I øvrigt er der som nævnt undtagelser for dem, der lider af kroniske sygdomme, og dem, som har arbejdsskader.

Socialministeren har lovet at følge udviklingen meget nøje, og det er vi tilfredse med; det gælder også løftet om, at der vil blive foretaget tilpasninger, hvis loven ikke har virket efter sin hensigt.

Albertsen (S):

Det er jo lidt af en sorgens dag i dag; ikke alene er det Cæsars dødsdag, men det er altså også den dag, hvor man her i folketinget accepterer, at begrebet ulighed skal komme til at gælde på et meget vigtigt område, nemlig på et område, hvor man etablerer en reel skat på sygdom. Man ved, at al tale om, at den rammer retfærdigt, ikke har noget med realiteterne at gøre. Enhver, der kender arbejdsgivernes sygefraværstatisikker, enhver, der kender de oversigter, vi gennem finansudvalget har fået fra forskellige offentlige institutioner, ved, at der er forskel. Der er selvfølgelig først og fremmest forskel på de syge og de raske, derefter er der forskel på mænd og kvinder, derefter er der forskel på underordnede og overordnede, derefter er der forskel på dem, der bor i storbyområdet, og dem, der bor ude på landet, derefter er der forskel på, om virksomhederne agter at efterleve den lovbestemmelse, som der her er tale om, og derefter er der forskel på, hvilke

[Albertsen]

mennesker der i givet fald kan konvertere nogle sygedage til nogle feriedage.

Alle disse forskelle kender man, og så bliver man Gud hjælpe mig ved med at tale om, at dette er en socialt retfærdig lov, dette er en lov, hvor der overhovedet ikke skabes uligheder af nogen art. Kunne man dog ikke holde op med alle disse velsignede ord og så sige: vi skal spare 1½ mia kr., og vi tror, det er glimrende at spare dem ved at lade de syge i dette land betale dem? Det er det, der er tale om. Det ville klæde dem, der plæderer for det synspunkt, at loven skal opretholdes, at sige dette og ikke komme med alle disse omsvøb og forklaringer på, at det er socialt retfærdigt, og at det rammer lige.

Fru Agnete Laustsen, som altså ikke har opdaget, at der er en lang række kendte virksomheder, der har meddelt, at de ikke vil rette sig efter socialministerens lov, siger: der er ingenting sket, vi ved ingenting. Registrer dog, hvad der er sket, vær opmærksom på, hvad der vil ske, og erkend åbent og ærligt, at dette er en skat på sygdom, at dette er en lov, der skaber ulighed!

Og dette sker altså i et land, som vel faktisk havde en af de bedste bestemmelser med hensyn til lighed for loven, nemlig jyske lov af 1219. Den kunne man passende erindre sig. Så ville man ikke forklare den anden del med, at det er en retfærdig lov, for det er ikke en retfærdig lov. Den skaber ulighed, mere end måske nogen anden lov har gjort.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil blot spørge hr. Albertsen, om han i sin tid, da vi indførte loven om socialindkomst og dens følgelove, accepterede udtrykket »skat på handicap«?

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Den bestemmelse, som fru Lone Dybkjær refererer til, drejede sig jo om indtægtsregulering, en bestemmelse, som var almindeligt accepteret, dengang det radikale venstre var fuld af social forståelse og kunne samarbejde med socialdemokratiet herom. Jeg erkender, at den pågældende lov, vi her i dag drøfter, har de radikale aldrig været med til at gennemføre. Det var en af de love, som blev

gennemført, selv om hele den borgerlige falanks stemte imod, og derfor forstår jeg ganske den kølighed, der i dette tilfælde er tale om hos fru Lone Dybkjær på de radikales vegne.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg må konstatere, at der ikke kom noget svar på mit spørgsmål. Det, der var tale om dengang, ligesom der er tale om nu, var, at vi skulle foretage nogle sociale besparelser, og så er det spørgsmålet om at gøre dem så rimelige som muligt.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Jeg kan selvfølgelig ikke udtale mig om fru Lone Dybkjærs fatteevne, men jeg forstod, at hun ikke fangede det, jeg gjorde opmærksom på. Det beklager jeg. Jeg håber imidlertid, at det måske ved nærmere eftertanke kan blive forstået, om ikke andet så når fortrykket kommer.

Inge Fischer Møller (S):

Jeg skal prøve, i det omfang det er muligt, at gøre det kort.

Først vil jeg gerne komme med nogle bemærkninger til socialministeren, der meget kraftigt pointerede, at det forslag, vi her har fremsat, er uansvarligt. Jeg vil gerne spørge: hvori består det uansvarlige, når man i et samfund vil være med til at værne nogle, der har det dårligt? Det er det første spørgsmål.

Det andet var spørgsmålet om finansieringen. Så elegant som det blev fremlagt her, kan det udlægges, som om vi, hvis vores forslag skulle få flertal, gerne ville have, at det skulle være sådan, at pensionisterne og de handicappede skulle bære byrden. Jeg har sagt det før fra denne talerstol og vil gentage det, og hvis socialministeren skulle have fået helhedsplanen forlagt, skal jeg tage et eksemplar med i morgen: prøv at læse den helhedsplan, vi fremlagde i september måned sidste år! Ud over at der var forslag om nedskæringer også på det sociale område, var der også nogle meget vitale punkter om den anden fordelingspolitik, og det tror jeg udmærket socialministeren ved. Hvis det derfor er et spørgsmål om at samle et flertal for at

[Inge Fischer Møller]

sikre en god lovgivning og en ordentlig finansiering, hvis det drejer sig om noget, der er retfærdigt, og hvor det er dem, der har råd, der kommer til at betale, tror jeg ikke, socialministeren kommer til at gå forgæves til socialdemokratiet.

Vedrørende de bemærkninger, som både socialministeren og fru Agnete Laustsen kom med om det cirkulære, som LO har udsendt til tillidsrepræsentanterne, vil jeg gerne sige, at det er en fuldstændig fejlagtig udlægning af cirkulæret, der er fremført her af repræsentanter for det konservative folkeparti. Det, der står i dette vejledningscirkulære, er, at man gør opmærksom på, inden for hvilke områder man kan anmelde arbejdsskader. Så kan man måske have den opfattelse, som fru Agnete Laustsen har givet udtryk for, at det er en utraditionel fremgangsmåde at benytte, men når det så er sagt, kan en kort hukommelse somme tider komme os alle sammen til gode. Nu kan jeg ikke huske, om socialministeren var i folketinget, dengang vi ændrede § 85 i lov om arbejdsløshedsforsikring. Da oplevede vi virkelig et bureaukrati, og jeg vil ikke sige en undergravende virksomhed, men et meget grundigt oplysende arbejde fra Arbejdsgiverforeningens side. Dengang hørte vi ikke en lyd fra det konservative folkeparti. Jeg har cirkulæret her, hvis ministeren ikke har haft lejlighed til at læse det, og jeg låner det gerne ud.

Så ville jeg gerne til fru Agnete Laustsen sige, at der ikke er tale om et falsk flagskib. Der er tale om, at vi vil forsøge at rette en lov op, som vi har arbejdet meget ihærdigt for at få gennemført. Siden vi vedtog loven, er der sket noget nyt. Hr. Albertsen har nævnt det, og jeg skal fatte mig i korthed og bare henlede opmærksomheden på alle de henvendelser, vi har fået fra virksomheder og fra enkeltpersoner, og som taler deres tydelige sprog.

Så kom der nogle morsomme bemærkninger fra hr. Knud Lind. Tænk, at man fra hr. Knud Lind skal høre ord i retning af, at der kommer et lovforslag, som tilsidesætter demokratiet, et lovforslag, der bliver fremsat før et, som skal ophæve det, træder i kraft den 1. april, og vi har jo i dag den 15. marts! Det var overraskende ord i marts fra en repræsentant for fremskridtspartiet, når man tænker på, hvilke lovforslag vi har behandlet fra fremskridtspartiets side.

Jeg vil også godt sige, at der er ikke tale om nogen uansvarlighed fra vores side. Ja, den opfattelse må hr. Knud Lind godt have, og den diskussion har vi også haft før, men skulle den være bortkommet for hr. Knud Lind, har jeg et ekstra eksemplar af septemberløningen. Læs den, før man stempler et parti som økonomisk uansvarligt!

Så vil jeg godt sige noget helt konkret til socialministeren. Man kan jo have nogle gisninger om, hvordan denne lov vil blive administreret, og i sidste nummer af Ugeskrift for Læger var der en kort artikel af en læge, der hedder Jan Helge Larsen, og Hanne Reintoft under overskriften: »Thi de vide ikke, hvad de gøre«. Den handler om den problemstilling, der vil opstå omkring § 12-aftaler. Når jeg nævner det her, er det for at gøre ministeren opmærksom på, at der under udvalgsarbejdet – for uanset hvordan det kommer til at gå, skal vi jo have lovforslaget behandlet i udvalget – vil komme mange spørgsmål om denne problemstilling. Vi kan da også på sædvanlig god vis lade en kopi af artiklen tilgå ministeriet, så den kan komme derover så hurtigt som muligt og vi også kan få svar.

Jeg synes, det er rimeligt, og det synes mit parti også, at når et land har vanskeligheder, skal alle være med til at bære byrderne. Men det er der jo ikke tale om her. Jeg tror i virkeligheden ikke på, at en eneste – heller ikke socialministeren – tror på, at denne lov vil komme til at ramme retfærdigt. Den vil komme til at ramme de grupper, der har det dårligt i forvejen, og ærlig talt tror jeg, vi alle må erkende, at der er nogle, hvis lønniveau er så lavt, at de ikke har råd til at miste en dagløn.

Og så det allersidste. Jeg plejer altid at få karakter af socialministeren, når jeg har været på talerstolen. Enten er jeg hidsig, eller også er jeg stædig, eller også er jeg noget andet. Nu vil jeg ikke sige, at socialministeren er stædig, for vi har jo ikke fået svaret endnu, men jeg vil appellere, ikke så meget til, hvad natten skal bruges til, som hr. Knud Lind nævnte i forbindelse med et andet medlem, men til, at man benytter noget, der hedder en tidsfaktor. Prøv at tænke igennem, om dette nu er retfærdigt, om det også er noget, socialministeren kan leve med efter 1. april! Der er tid endnu til at gøre en gerning om, som ikke har været så heldig.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når jeg nævnedes det med uansvarligheden for så vidt angår socialdemokratiet, vil jeg godt sige det på den måde, at hvis de borgerlige partier, dengang socialdemokratiet havde regeringsmagten, var kommet med et lovforslag, som totalt omgjorde en vedtaget lov, som man endnu ikke havde set virkningerne af ude i det praktiske liv, er jeg sikker på, at socialdemokratiet ville have stemplet det som uansvarlighed. Og socialdemokratiet sagde netop, da de selv smed tøjlerne og ikke kunne længere, at de ønskede at være en loyal og ansvarlig opposition. Det er dette lovforslag ikke udtryk for, bestemt ikke, for man har overhovedet ikke set virkningerne af loven.

I øvrigt er det meget uheldigt, at man endnu inden loven er trådt i kraft den 1. april 1983, og da man ikke kan komme igennem herinde i folketings salen, via LO forsøger at undergrave loven og skabe splid og totalt kaos ude på arbejdspladserne, således at grunden skulle skride under loven. Det er reelt det, man gør fra socialdemokratiets side.

(Kort bemærkning).

Inge Fischer Møller (S):

Jeg har en kort og konkret bemærkning til hr. Knud Lind. Vis nu mod og mandshjerte og gå op og fortæl, hvad der står i det cirkulære, LO har sendt ud, før det får karakter! Læs det i dets fulde ordlyd, eller giv en konklusion, der fortæller, hvad det indeholder, og lad være med at bruge halve sætninger!

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Vi almindelige dødelige, som ikke er med i LO og socialdemokratiets inderkreds, får jo ikke automatisk tilsendt cirkulæret. Det ved socialdemokratiets ordfører også. Jeg vil meget gerne modtage det af socialdemokratiets ordfører. Det, vi har, har vi fra LOs udtalelser i fjernsynet.

(Kort bemærkning).

Inge Fischer Møller (S):

Jeg siger tak til hr. Knud Lind. Det vil så sige, at de bemærkninger, hr. Knud Lind er kommet med, gælder nogle korte bemærkninger, der har været gengivet i TV-Avisen, og er ikke en omtale af cirkulærets indhold. Sådan skal det være. Tak.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er en kort bemærkning til fru Inge Fischer Møller, der bragte § 12-aftalerne ind i billedet. Jeg synes, det var en utrolig farlig argumentation, fru Inge Fischer Møller brugte i denne sammenhæng, idet hun faktisk accepterede, at man kunne tænke sig den udvikling, at arbejdsgivere ville være nervøse for at ansætte § 12-personer. Det er en argumentation, vi aldrig nogen sinde har accepteret at anvende i en kvindepolitisk sammenhæng. Vi ved udmærket godt, at vi f.eks. i tilfælde af børnefødsler er mere væk end mændene, uanset hvordan vi vender lovgivningen, og vi har aldrig accepteret, at det var et problem, eller at det var noget, der burde tages hensyn til. Det er nøjagtig den samme argumentation, jeg mener fru Inge Fischer Møller skal anvende, når det drejer sig om § 12-aftaler. Man skal simpelt hen ikke acceptere, at der af den grund kan gøres forskel.

(Kort bemærkning).

Inge Fischer Møller (S):

Jeg refererede til indholdet i artiklen og fortalte, hvilken overskrift den havde, og nævnte § 12-aftaler. Da det er to repræsentanter, som arbejder inden for sundhedssektoren, der sådan i korthed fortæller, at man vil bruge disse aftaler i højere grad, at der vil ske en større grad af kontrol med de syge, og at der samtidig vil gå flere penge ned i bl.a. speciallægenes lommer, måske uden resultat, sagde jeg, at jeg ville sende artiklen over i socialministeriet, så vi kunne få ministerens kommentar. Min egen opfattelse er, at jeg er enig i indholdet, og nu får vi så se, om socialministeren også er enig til sin tid.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes selvfølgelig også, vi skal have den omtalte artikel sendt til kommentering, og hvis der er nogle problemer omkring § 12,

[Lone Dybkjær]

skal vi naturligvis have dem løst. Jeg synes bare, at fru Inge Fischer Møller hopper på den dér lidt mandschauvinistiske vogn. Jo, fru Inge Fischer Møller, for vi ville have tacklet denne situation fuldstændig anderledes, hvis der havde været tale om forskel på mænd og kvinder på arbejdsmarkedet, og jeg synes, det ville have klædt fru Inge Fischer Møller, hvis hun havde anlagt samme betragtningsfacon over for § 12, som vi gør i andre sammenhænge.

(Kort bemærkning).

Inge Fischer Møller (S):

Jeg vil godt understrege, at jeg har henvist til artiklen. Jeg har ikke sagt, at det drejede sig om mænd eller kvinder, men § 12-aftalen – det vil jeg godt berigtige – drejer sig om både mandlige og kvindelige lønmodtagere.

Socialministeren (Palle Simonsen):

I respekt for ordføreren for forslagsstillerne vil jeg starte med et par besvarelser til fru Inge Fischer Møller, der bl.a. spørger, hvor det uansvarlige er i det lovforslag, som socialdemokratiet her har fremsat. Det er efter min mening uansvarligt i en situation, hvor det er nødvendigt – som det også var accepteret af den tidligere, socialdemokratiske regering – at gennemføre besparelser. Jeg fatter ikke, at man tør tage ansvaret for at fjerne en besparelse som den, der her er foreslået. Det betyder jo i virkeligheden, at man så, hvis man vil være ansvarlig i forhold til samfundsøkonomien, er nødsaget til at finde alternativer. Og når fru Inge Fischer Møller anfører, at den tidligere, socialdemokratiske regering i september 1982 præsenterede en helhedsplan med balance, og at vi, hvis vi opererer efter den plan, ikke skal gå forgæves til socialdemokratiet, vil jeg gerne sige: det var jo det, vi gjorde.

Nu skal fru Inge Fischer Møller ikke stå her og tale om, at hvis vi bare tog socialdemokratiets forslag fra september 1982, skulle vi nok kunne tale med hinanden. Hvor var socialdemokratiet henne, da vi diskuterede indeksregulering af børnetilskuddene eller stramning af indeksreguleringen? Hvor var socialdemokratiet henne, da vi diskuterede ændrede takster i daginstitutionerne, noget, som også var indeholdt i den helhedsplan, som den socialdemokratiske regering lagde

frem? Da kunne socialdemokratiet ikke tage ansvaret for noget som helst.

Til debatten om selve det at fremsætte lovforslaget på nuværende tidspunkt vil jeg godt sige, at det naturligvis står oppositionen frit for at fremsætte forslag om afskaffelse af en lovgivning, før den er trådt i kraft, men jeg har i hvert fald fantasi nok til at forestille mig, hvad en socialdemokratisk regering ville have sagt til nogle borgerlige partier, hvis de havde gjort det samme. Det er altså en lidt besynderlig måde at være opposition på, men nu vel, sådan er det altså fra socialdemokratiets side, og det lærer vi så også at leve med.

Til fru Mette Groes, der siger, at karensdagen som idé er ubehagelig, må jeg sige: ja, besparelser er ubehagelige. Jeg tror ikke, der er nogen, der med fryd i stemmen siger, at nu gør vi dette eller hint for at spare. Det, det drejer sig om, er, at vi lever under en nødvendighedens lov med hensyn til samfundsøkonomien i almindelighed. Der har ikke fra regeringens side overhovedet været talt om, at her skulle man ramme pjækkeri, og at her var der tale om mistillid til lønmodtagerne. Der er tale om at gennemføre en besparelse, som rammer samtlige lønmodtagere.

Så vil jeg gerne føje til, at nu kan man – som hr. Albertsen og andre har gjort det – tale meget om, at det er grusomt, som vi rammer de svage med denne lov, der nu træder i kraft 1. april. Men de, der bliver ramt af karensdagen, er dem, der har arbejde i det danske samfund på nuværende tidspunkt. Hvis man skulle til at tale om alle de andre, synes jeg nok, at der kunne blive tale om, at man laver noget socialt dårligt afbalanceret; det er jeg ganske enig i. Men jeg synes, vi skal gøre os klart, at det, vi diskuterer her, i virkeligheden er den heldigvis meget store gruppe af samfundsborgere, som har arbejde, og derfor er det en fuldstændig urimelig påstand, at dette er skævt og socialt uansvarligt. Hvis man havde gennemført det for en bestemt lønmodtagergruppe, kunne man begynde at diskutere den slags ting. Som jeg har gjort det tidligere under debatter i folketinget om dette spørgsmål, må jeg endnu en gang gentage, at det faktisk ikke er mere end 10 år siden, at der var 6 karensdage for LO-arbejderne – 6 karensdage! Der er nu tale om én, og den gælder til gengæld alle.

[Socialministeren]

Når vi taler om, at loven efter vores opfattelse er socialt forsvarlig, er det naturligvis ud fra det synspunkt, at vi rammer samtlige. Man kunne komme med argumenterne om rimelighed, hvis det var sådan, at det var bestemte grupper, der blev ramt, men det er der jo ikke tale om. I øvrigt er der jo også tale om, at man har karensdage i en lang række andre lande. Det er ikke noget nyt begreb.

Hvad angår spørgsmålet om ferien, som fru Mette Groes var inde på, vil jeg da godt for en ordens skyld sige, at det beror jo på en aftale, som jeg sagde i mit svar. Det er et tilbud, der er tale om, men hvorvidt man vil tage imod det eller ej, bliver op til den enkelte. Jeg mener bare, det er en mulighed for at få tingene til at glide på en mere enkel måde, end de måske ellers ville gøre det.

Hvad angår besparelsens omfang, synes jeg, der måske er grund til at understrege, at hvis vi tager den rene besparelse ved gennemførelse af karensdagen, er den på årsbasis ca. 1,4 mia kr. Det, som måske bevirker, at det ikke 100 pct. af bemærkningerne til loven fremgår, hvad den reelle besparelse er, er, at man kun forlængede arbejdsgiverperioden fra 5 til 13 uger. Hvis man skulle have lavet fuld kompensation i forbindelse med indførelse af en karensdag, skulle arbejdsgiverperioden have været 26 uger. Det, man til gengæld gjorde, var, at man tog den resterende del i forbindelse med en forøgelse af bidragene til arbejdsløshedsforsikringen, således at de private virksomheder er kommet til at betale besparelserne gennem karensdagen fuldt og helt, men tallet er altså på årsbasis ca. 1,4 mia kr. Derfor er det en meget stor besparelse, vi her taler om, og det ville få meget drastiske konsekvenser, vil jeg godt sige, hvis man skulle gennemføre denne besparelse inden for andre dele af den sociale sektor.

Hr. Agerschou taler, som så mange tidligere har gjort det, om, at karensdagen, efter hvad man har fået oplyst, er afhængig af, hvilken virksomhed man er ansat i. Jeg kunne ikke lade være med at lytte meget intenst, da fru Mette Groes sagde, at det i disse dage jo strømmer ind med meddelelser om virksomheder, som ikke vil følge bestemmelsen om karensdagen, og så nævnte fru Mette Groes, så vidt jeg kunne tælle i farten, en 6-7 virksomheder. Det var faktisk ikke så

mange, fru Mette Groes kunne nævne. Jeg synes, man skal passe på, at der ikke breder sig en myte om, at der er bunker af virksomheder, der ikke vil følge loven. Jeg synes heller ikke, at det, som enkelte virksomheder har oplyst de vil, er rigtigt: at undtage særlige grupper. Jeg synes ikke, det er rigtigt, at man i øvrigt undtager hele medarbejdergruppen. I anledning af hr. Agerschous bemærkninger vil jeg dog gerne sige, at vi faktisk i mange år har levet med systemer i private virksomheder, hvor virksomhederne i forbindelse med private aftaler har givet LO-medarbejdere en funktionærlignende status og har betalt fuld løn under sygdom. Det har jeg aldrig hørt nogen kritisere, og det synes jeg faktisk man skulle huske på, når man nu taler om dette meget rendyrkede princip, som jeg naturligvis også er tilhænger af. Jeg mener dog ikke, at man skal overdramatisere på grund af meddelelser om nogle få virksomheder, som ikke følger lovgivningen.

Hr. Tinning spørger, hvad det er for nogle overvejelser, regeringen vil gøre sig på et eller andet tidspunkt i slutningen af dette år.

For det første har jeg i folketingets spørgetid sidste onsdag oplyst, at Dansk Arbejdsgiverforening vil ændre sin sygefraværstatistik, så man kan følge, hvad der sker i de private virksomheder på dette område. Man har videre oplyst, at man efter et halvt år vil kunne komme med en vurdering, og det vil sige på et eller andet tidspunkt i slutningen af dette år. Da der jo er et halvt år fra 1. april til 1. oktober og man skal have tid til at vurdere tallene, må det blive i slutningen af 1983. Hvad det kan give anledning til af overvejelser om ændringer, kan man naturligvis ikke sige noget om på nuværende tidspunkt. Jeg har bare gjort gældende, som man må gøre det i forbindelse med en hvilken som helst lovgivning, at hvis det viser sig, at der er nogle ting, som skal teknisk justeres, når den skal føres ud i livet, må man da naturligvis justere dem. Det ville være tåbeligt, hvis jeg sagde noget andet, men det kan vi ikke vide noget om, førend vi har set resultaterne af en sådan statistik.

Til sidst vil jeg godt sige, at det glæder mig efter debatten her i dag at kunne konstatere, at der er et flertal i folketinget for fastholdelse af karensdagen, og der er i hvert tilfælde ikke nogen tvivl om, at det er meget afgørende for den diskussion, som finder

[Socialministeren]

sted i nogle private virksomheder i den resterende del af marts måned.

Jeg synes også, det må siges, at den tvivl, som eksempelvis socialdemokratiet har skabt med fremsættelse af dette lovforslag, naturligvis ikke har bidraget til at gøre beslutningsprocessen i en række private virksomheder lettere.

Det, man nu kan konstatere, er, at herefter er der ro om denne lovgivning. Den kan træde i kraft, og som jeg har sagt det, må vi se at justere, hvis det senere viser sig, at der skulle være tekniske vanskeligheder.

Jeg vil også godt sige, at karenssdagen naturligvis ikke er det behageligste i denne verden. Regeringen går ikke ud og slår sig for brystet, fordi den har gennemført en bestemmelse om en karenssdag, men vi har gjort det i respekt for den økonomiske krise, vi befinder os i, og vi har også gjort det for at forsøge at gøre de besparelser, der skal gennemføres på det sociale område, så rimeligt afbalancerede som overhovedet muligt, og det mener vi er tilfældet.

Man kan naturligvis bruge mange kræfter på at undergrave en sådan lovgivning fra politiske partiers og fra organisationers side, men jeg synes, der er grund til at henstille til de pågældende, at man lader os diskutere den slags politisk, idet man heldigvis har mulighed for at tordne imod en lovgivning, på samme måde som vi andre har gjort det imod socialdemokratiske lovgivninger. Jeg håber alligevel, at man også fra organisationernes side vil besinde sig og acceptere, at det, et flertal i folketinget har gennemført, søger man naturligvis også at efterleve. Hvis ikke det er grundprincippet, bliver det meget svært for det danske folkestyre at fungere frem i tiden.

Mette Groes (S):

Jeg vil godt sige til socialministeren, at loven om karenssdagen ikke er socialt afbalanceret. Den er socialt skæv, den rammer de dårligst stillede hårdest, fordi det er dem, der dårligst kan undvære de penge, det drejer sig om.

Så taler socialministeren om, at muligheden for at bruge en feriedag er et tilbud og noget, som man er frit stillet over for. Ja det kan nok være, men der er bare det ved det, at det tilbud rimer meget dårligt med ferielov-

vens ånd; det er jo egentlig ikke meningen, at man skal fravige ferieloven til ugunst for lønmodtagerne.

Til fru Lone Dybkjær, som klager over den dårlige omtale, socialdemokratiet giver de radikale, vil jeg gerne sige, at det ikke er en dårlig omtale af fru Lone Dybkjær personlig eller af det radikale venstre som parti. Det er en dårlig omtale af deres optræden i denne sag, og grunden til, at vi måske kommer med nogle bemærkninger om den måde, partiet har optrådt på, er jo, at vi faktisk blev så glade sidste lørdag, da fru Lone Dybkjær i Næstved Tidende gav udtryk for sin dybe bekymring over den forskelsbehandling, der fandt sted på de virksomheder, hvor man friholdt de højestlønnede funktionærer, men fastholdt de lavestlønnede på karenssdagen. Derfor blev vi også ekstra skuffede, da det gik op for os i løbet af sidste onsdag, at man faktisk ikke mente noget med den bekymring, og at man var parat til at lade loven træde i kraft.

Så vil jeg godt sige til fru Lone Dybkjærs bemærkninger om fagbevægelsen og de store organisationer, at det jo er deres opgave at varetage de svages tarv, og når de nu udsender et cirkulære, hvori de vejleder deres egne om, hvordan loven skal forstås, kan jeg ikke se noget som helst anstødeligt i det, og jeg opfatter det ikke som et forsøg på at omgå loven.

Fru Lone Dybkjær siger, at hvis forudsætningerne brister, opstår der en ny situation. Men vores opfattelse er jo, at forudsætningerne allerede er bristet, og derfor ønsker vi, at de radikale hjælper os med dette lovforslag.

Agerschou (SF):

Socialministerens indlæg bragte ikke noget nyt ind i debatten. Det er efterhånden en triviel grammofonplade, socialministeren kører for folketingssalen igen og igen – sidste gang sidste tirsdag – og derfor skal mine bemærkninger blive relativt korte.

Jeg synes, jeg hørte socialministeren sige et eller andet om, at det ikke var de svagest stillede, man ramte, og jeg synes, jeg hørte en antydning af, at socialministeren måske gik og overvejede også at indføre en karenssdag for arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere.

[Agerschou]

Jeg vil da gerne have bekræftet eller afkræftet, om det virkelig skulle være rigtigt.

Socialministeren hævder stadig væk, at karensdagen kommer til at gælde for alle, og at det på den måde er en dybt social lov. Når man kigger de spørgsmål og svar, der har været i onsdagsspørgetiden, igennem, så kan man se, at det atter og atter bliver dokumenteret, at karensdagsordningen ikke kommer til at gælde for alle. Lad os blot tage socialministerens favorable tilbud om, at man kan bruge en feriedag, når man er syg, og at det er op til den enkelte. Det er aldeles ikke op til den enkelte. Det kommer bl.a. an på, om man overhovedet har en feriedag at bruge, og det er der en del mennesker der ikke har. Det kommer også an på, om den virksomhed, man er ansat i, har fastlagt ferien, så feriedagen på forhånd er brugt. Altså bare 2 eksempler, og der kunne nævnes adskilligt flere, det vil jeg ikke trætte med, de er nævnt før, og socialministeren tager for så vidt ikke stilling til dem.

Med hensyn til LOs kampagne synes vi i SF, at der er tale om en af de mest kreative kampagner, LO har lavet i årevis, og vi vil faktisk opfordre alle lønarbejdere til at deltage i den aktion, LO har opfordret til.

Knud Lind (FP):

Jeg skal gøre det ganske kort. Nu er det jo altid vanskeligt at diskutere et cirkulære, hvis man ikke har fået det udleveret og ikke har læst det, men når man har hørt de udtalelser af ledende LO-folk, der har været i fjernsynet, så kunne jeg godt tænke mig at spørge socialdemokratiet: hvis LOs cirkulære ikke er et forsøg på at omgå loven, hvad er det så? Det er det reelle.

Det er beklageligt igen at konstatere, at socialdemokratiet, efter at det har forladt regeringen, tilsyneladende føler sig uansvarligt med hensyn til forbedring af landets elendige økonomi, som det selv har skabt. Det er realiteten. Derfor kan fremskridtspartiet ikke gå ind for lovforslag nr. L 148.

Man har talt så rørende om den ulighed, der er. Realiteten er, at hvis en arbejdsgiver ønsker at betale for første sygedag, så må han jo altså betale disse penge, og så skal vedkommende, der er på den fabrik, da være glade for det. Når loven er således, som man ønsker det, og man bagefter skaber kaos fra

socialdemokratiets side, så er der egentlig talt ikke noget at sige til, at der er nogle arbejdsgivere, der siger: ja men vi vil gerne betale for vores folk.

Jeg havde nogle spørgsmål til socialministeren. Det første er, om ministeren vil foranledige, at der laves en offentlig statistik på lignende vis som for det private arbejdsmarked, som oplyser, hvor mange sygedage der konkret er inden for det offentlige. En sådan mangler man reelt. Socialministeren taler om besparelser på 1,4 mia kr. Det må jo hvile på et ret løst grundlag, hvis man ikke har en oversigt, der kan vise, hvor mange sygedage der er inden for det offentlige. Det er immervæk 800.000-900.000 mennesker, der er tale om.

Jeg vil godt spørge ministeren, og det er et meget vigtigt spørgsmål: er det korrekt, at det er op til de enkelte kommunalbestyrelser eller amtsråd at beslutte, om de ønsker at følge regeringens lov om den første karensdag? Man kunne tænke sig socialdemokratiske styrede kommuner eller amter, hvor man ikke ønskede at følge henstillingen fra Kommunernes Landsforening om, at de offentligt ansatte selv skal betale den første sygedag. Man må betragte det som en henstilling fra Kommunernes Landsforening; det er ikke noget, som de, mener jeg personlig, her og nu behøver at følge. Derfor må man spørge: er det korrekt, at man, hvis man ikke ønsker at følge loven, kan beslutte i kommunalbestyrelsen, at man ønsker at betale den første karensdag?

I øvrigt mener jeg, at det er hyklerisk, at folketingsmedlemmer ikke er omfattet af loven om sygedagpenge.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal sige til fru Mette Groes, at jeg ikke klagede. Det kan godt være, at det lød sådan, men så er det bare en uheldig facon her lidt sent på eftermiddagen. Det var mere en nøgtern konstatering fra min side af, at der såmænd ikke er så stor forskel på socialdemokratiets omtale af os nu og tilforn, og det giver selvfølgelig anledning til særlig eftertanke hos os.

Jeg er selvfølgelig frygtelig ked af, at jeg først har gjort socialdemokraterne så glade og derefter så skuffede. Det ved man jo, det

[Lone Dybkjær]

er altid uheldigt. Det kender man også fra sin opdragelse af børn.

Jeg vil gerne sige, at jeg faktisk mente noget med den bekymring. Jeg mente, at der ikke burde være den ulighed, og jeg regner faktisk også med, at den debat, vi har haft om det, gør, at virksomhedsledere tænker sig om og ikke indfører den form for ulighed, også fordi virksomhedsledere vel nok er klare over, at det så bliver meget svært at foretage de offentlige besparelser, som de har været nogle af de første til at pege på.

Jeg må sige til fru Mette Groes, der ikke opfatter det som et forsøg fra LOs side på at boykotte loven, at det synes jeg fru Mette Groes skulle lade være med at sige, for det ved fru Mette Groes udmærket godt at det er. Så kan jeg meget bedre lide hr. Ager-schous bemærkning om, at det er et af de mere kreative kampmidler, man har taget i anvendelse. Det er dog ærlig snak. Det andet er falsk. Jeg kan ikke læse det som andet end boykot af loven, når LO til sine forbund skriver:

»Det må derfor tilrådes, at alle ved sygefravær kræver dagpenge med henvisning til, at fraværet skyldes en arbejdsskade. Undtaget fra dette bør alene være sygefravær, der helt oplagt skyldes andre ting end påvirkninger i arbejdet, f.eks. fravær efter trafikulykke, sportsskade o.lign., der ikke kan sættes i forbindelse med arbejdet.«

Det mener jeg nok er en temmelig vidtgående fortolkning, og jeg mener faktisk, at der er tale om boykot af loven. Jeg har også nævnt, at jeg synes, det er meget betænkeligt, at vi, hvis vi på et eller andet tidspunkt skal revidere loven, har været udsat for den form for pression. Jeg synes ikke, at det gør en revision lettere at foretage.

Tinning (VS):

Lad mig sige til socialministeren, at når jeg spurgte, hvad det var, der muligvis kunne få regeringen til at overveje nogle ændringer, så er det selvfølgelig, fordi jeg ved, at virkeligheden absolut ikke influerer på noget som helst i denne sammenhæng. Det, at dette indgreb tydeligvis ikke rammer alle, det, at dette indgreb tydeligvis er dybt asocialt, anfægter ikke socialministeren. Jeg ved godt, at socialministeren synes, at han anstændigvis vedholdende bør påstå det modsatte, men det ændrer ikke noget på tingene.

Så får vi at vide, at det er tekniske vanskeligheder. Tekniske vanskeligheder kan gøre indtryk. Derfor vil jeg godt stille et spørgsmål. Jeg nævnte et eksempel i min første runde, som hr. Waldorff nævnte allerede i sidste uge, med de højere læreanstalter, med de medarbejdergrupper, hvor der er fremmedkontrol alene i kraft af, at det arbejde, de laver, medfører, at de må gå hen på den pågældende højere læreanstalt. Det kan f.eks. være en laborant, der skal lave nogle prøver. Laboranten kan tydeligvis ikke blive syg, uden at det bliver opdaget. Lidt enklere er det, hvis man er videnskabelig medarbejder af den ene eller den anden slags. Det er en del af arbejdet, at man laver noget forskning, og det kan man f.eks. lave derhjemme. Så vil jeg godt spørge: er det sådan noget, socialministeren mener? På et tidspunkt går det faktisk op for socialministeren, nå ja, sådan kunne man godt forestille sig at det virkede, selv om VS nu har nævnt det 7 gange. På et tidspunkt finder socialministeren ud af, at det er rigtigt nok, og det er så en teknisk vanskelighed. Er det det? Jeg mener faktisk, det må være muligt for socialministeren at fortælle os lidt mere om, hvad det er, der kan gøre indtryk. Det var den ene ting.

Den anden ting er, at jeg lige skal sige i anledning af hr. Knud Linds bemærkning, at hvis hr. Knud Lind vil have en lille fremmedbog, så skal jeg da gerne melde mig som en af dem, der slår et kryds, hver gang hr. Knud Lind indfinder sig. Det er klart, at mulighederne for at svindle herinde er præcis lige så store, som de er en lang række andre steder. Jeg skal selvfølgelig ikke antyde noget som helst om, hvem der kunne finde på at udnytte mulighederne.

I forhold til socialministerens bemærkninger om de svage er jeg altså nødt til at sige, at den går ikke med den argumentation, enhver minister efterhånden bruger: når man har rettet et voldsomt angreb mod en eller anden befolkningsgruppe, så vrider man hjernen og hiter på en eller anden gruppe, som står lidt svagere, og så siger man: dér kan I bare se – derfor er vi så dybt sociale! Den går altså ikke. Selvfølgelig skal man ikke sammenligne med bistanndsmodtagere eller modtagere af bistanndhjælp, som i øvrigt for længst har fået nedskåret hjælpen. Man skal sammenligne med de forskellige dele af grupperne i arbejde.

[Tinning]

Jeg vil godt høre, om socialministeren vil benægte, at det forholder sig sådan, at de, der har de dårligste arbejdsforhold – det har tit sammenhæng med, at de har de dårligste lønforhold – også har den største sygelighed. Det duer ikke at sige, at der er forskel på, hvor stor en dagløn er. Faktum er, at de dårligst stillede af dem, der er i arbejde, har flere sygedage end de andre, og det er ikke, fordi de pjækker mere, eller fordi de er lidt mere uansvarlige eller sådan noget. Nej, det er, fordi de har nogle arbejdsforhold og nogle levevilkår, som giver flere sygdomstilfælde.

Til sidst skal jeg sige, at det chokerede mig ærlig talt lidt, at der stadig findes ét medlem af folketinget, som bliver glad, bare fordi det radikale venstre udtrykker bekymring.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg skal forsøge at svare på de sidste spørgsmål, der er stillet.

Hr. Agerschous fantasi er jo legendarisk. Jeg synes næsten ikke, der er grund til at svare på det spørgsmål, hr. Agerschou stiller med hensyn til karensdage på andre områder. Der er karensdage på de områder, der er omfattet af de to love, vi diskuterer her. Andet skal jeg for så vidt ikke sige.

Med hensyn til, hvorvidt karensdagen kommer alle til gode, skal jeg bare for en ordens skyld sige, at så vidt jeg kan bedømme det, er der ikke så farlig mange virksomheder, der ikke vil gennemføre den. Det er klart, at der er nogle enkelte, og der er nævnt nogle her i dag. Det mener jeg egentlig vi har haft en diskussion om, som vi ikke behøver at forlænge.

Hr. Knud Lind spørger, hvordan det ligger med statistik for den offentlige sektor. Hertil vil jeg sige, at naturligvis føres der sygestatistik også i den offentlige sektor, men det, som overvejes på nuværende tidspunkt i lønnings- og pensionsdepartementet, er at etablere en central sygefraværstatistik for hele det statslige personale, således at man også har mulighed for at følge udviklingen på dette område. Men naturligvis føres der sygestatistik.

Så er der spørgsmålet om kommunalbestyrelser, som måtte beslutte at undlade at gennemføre en karensdag. Ja, der er efterhånden ikke grænser for, hvad man kan blive udsat for, det må jeg indrømme, når det drejer sig

om diskussionen om en karensdag. Jeg vil godt give et svar på det, og det skal være, at efter den kommunale styrelseslov skal det kommunale lønningsnævns godkende aftaler om løn- og arbejdsforhold, og gennem denne bestemmelse mener vi faktisk at det kan hindres, at kommuner beslutter at ville udbetale løn for første sygedag. Det spørgsmål har vi også bedt om indenrigsministeriets nærmere kommentarer til. Hertil kommer – og det mener jeg er noget meget afgørende i denne diskussion – at de kommunale organisationer indgår aftaler om overenskomster på kommunernes vegne, og man må da gå ud fra, at lige så vel som de følger overenskomsterne, følger de naturligvis også love, som har noget at gøre med løn- og arbejdsforholdene i kommunerne.

Hr. Tinning fortsætter med spørgsmålet om, hvad der kan være teknisk vanskeligt og så vanskeligt, at det kan overbevise den nuværende socialminister om, at loven skal ændres. Ja, nu er det svært at være profetisk, og derfor vil jeg sige, at hvis vi kendte det på nuværende tidspunkt, så kunne vi for så vidt lige så godt gennemføre det. Det, vi alene påstår, er, at vi må se, hvordan loven fungerer, og så er det bare et ganske normalt løfte om, at hvis det viser sig, at der er nogle skævheder, som der er mulighed for at rette, må vi naturligvis diskutere dette. Det er et løfte, som man må give i forbindelse med en hvilken som helst lovgivning.

Jeg kan da godt se, at det er interessant at blive ved med at nævne eksemplet med de videnskabelige medarbejdere, som arbejder hjemme. Vi kan finde mange andre meget specifikke eksempler, hvor det vil være svært at håndhæve en lov, men det er jo meget små grupper i forhold til det, det egentlig drejer sig om. Hvis det er sådan, at man vil omgå en sådan lov, så er det klart, at der er mulighed for at gøre det på et så specifikt område, som vi taler om her. Det har vist også meget at gøre med, hvordan man i øvrigt søger at efterleve lovgivningen i dette land.

Formanden:

Og så har vi til sidst en række korte bemærkninger, først hr. Tinning.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

[Tinning]

Det bliver to ting. Først skal jeg konstatere, at det, som fik det radikale venstre til at falde ned igen, med socialministerens egne ord, er et ganske normalt løfte om at overtage en ganske normal justering. Det overraskede ikke os, at først farer det radikale venstre op, og så siger socialministeren noget, som han måtte have sagt under alle omstændigheder, uanset det radikale venstres bekymring eller ej, og så kan det radikale venstre sige: nu føler vi os så trygge ved det, at vi godt kan vente 7-8 måneder. Det synes jeg taler for sig selv.

Den anden bemærkning er vedrørende det kommunale lønningsnævn. Jeg hørte godt, at socialministeren tilføjede noget med, at man havde spurgt ovre i indenrigsministeriet. Jeg kunne godt tænke mig at få lidt mere præcist at vide, hvad det er, socialministeren forestiller sig der eksisterer af muligheder i det kommunale lønningsnævn for at forhindre en kommune eller et amt i at vedtage, at denne karensdagsbestemmelse vil man ikke følge. Jeg tror ikke, at der overhovedet findes en kommune, der kunne finde på det. Selv en socialdemokratisk domineret kommune vil såmænd nok følge den karensdagsbestemmelse uanset al den hurlumhej, vi hører på i dag. Hvad er det i bestemmelserne om det kommunale lønningsnævn, socialministeren nu tror man kan bruge? Man må immervæk, som socialministeren rigtigt siger, indstille sig på, at også når det drejer sig om karensdag, skal man høre lidt af hvert, og dette er da et af de nyeste juridiske spillfægterier.

Til sidst vil jeg sige, at det da er rigtigt, at man kan sige om gruppen på de højere læreanstalter, at det er en forholdsvis lille gruppe. Men det er jo ikke den eneste gruppe, hvor det vil blive svært at kontrollere. Det eneste, socialministeren har at sige, er, at denne gruppe er så lille, så derfor må vi acceptere – bare gruppen er lille nok – at der nok bliver noget svindel. Men det drejer sig dog immervæk om nogle tusinde mennesker.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når jeg borer i spørgsmålet vedrørende kommunalbestyrelserne og amterne, så er det, fordi vi allerede på nuværende tidspunkt fra LO og fra socialdemokratiet ser de første spæde forsøg på at undergrave denne lovgiv-

ning. Man har sendt et cirkulære ud til medlemmerne osv. Det ligger reelt sådan – det er mit indtryk – at en kommunalbestyrelse, som har et socialdemokratisk flertal, i realiteten er en arbejdsgiver på lige fod med alle andre arbejdsgivere, og i loven er der intet til hinder for, at de kan vedtage i kommunalbestyrelsen eller i amtsrådet, at de ikke ønsker at følge socialministerens lov, og at de ønsker at betale den første karensdag.

Og så vil jeg godt vide helt eksakt: er det således, at dette lønningsnævn nærmest er lovgivende for de forskellige kommuner med hensyn til, hvorvidt de skal følge ministerens lov? Det er et ret konkret spørgsmål, og det er ret vigtigt, for ellers må vi have en lovændring inden for det område. Det er jo et ret stort område, der omfatter samtlige offentligt ansatte i kommuner og amter.

(Kort bemærkning).

Mette Groes (S):

Jeg vil godt supplere fru Lone Dybkjærs opfattelse af, hvad der står i cirkulæret fra LO, ved at citere hele det stykke, som hun tog et udpluk af:

»Der foreligger ikke en speciel undersøgelse, der viser, hvor stor en del af sygefraværet der skyldes arbejdsskader. Forskellige undersøgelser fra socialforskningsinstituttet giver dog et fingerpeg om, at mellem 20 og 40 pct. af sygefraværet skyldes arbejdsskader. For at sikre, at fagbevægelsens medlemmer får dagpenge for den første fraværsdag i forbindelse med sygdom forårsaget af arbejdsmiljøpåvirkninger, må det derfor tilrådes, at alle ved sygefravær kræver dagpenge med henvisning til, at fraværet skyldes en arbejdsskade. Undtaget fra dette bør alene være sygefravær, der helt oplagt skyldes andre ting end påvirkninger i arbejdet, f.eks. fravær efter trafikulykke, sportsskade o.lign., der ikke kan sættes i forbindelse med arbejdet.«

Jeg kan ikke læse det anderledes, end at der er tale om en vejledning.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Kun til spørgsmålet om kommunerne. Jeg vil godt starte med at sige til hr. Knud Lind, at jeg for en gangs skyld er enig med, jeg tror, det var hr. Tinning, der sagde, at de nok skal følge det. Det føler jeg mig også helt overbevist om. Kommunerne er jo un-

[Socialministeren]

derkastet de samme sparekrav, som vi opererer med fra statens side, så derfor er de efter min mening tvunget til at gøre det.

Det, det konkret drejer sig om, og som hr. Tinning spørger om, er en henvisning til den kommunale styrelseslovs § 67, og det var derfor, jeg sagde, at det kommunale lønningsnævn skal godkende aftaler om løn- og arbejdsforhold. Og så siger jeg, at gennem denne bestemmelse kan det formentlig hindres, at kommuner, hvis de alligevel skulle ønske noget andet, beslutter at gennemføre det. Det er det, man undersøger i indenrigsministeriet. Det er altså den kommunale styrelseslovs § 67, jeg henviser til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Boligudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse og boligforbedring. (Lovforslag nr. L 115).

Forslag til lov om ændring af lov om sænering. (Lovforslag nr. L 116).

Forslag til lov om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering. (Udvidet adgang til registreringen). (Lovforslag nr. L 117).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Valutaudvalget (14/3 83):

Udtræder: Nør Christensen (CD)

Nyt medl.: Hahn (CD)

Landbrugs- og fiskeriudvalget (15/3 83):

Udtræder: Ove Jensen (FP)

Nyt medl.: Tang Sørensen (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 16. marts 1983, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.50